

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тести дисципліни “Економіка зарубіжних країн”	27
Ключі до тестів “А”	34
Ключі до тестів “Б”	51

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ з дисципліни “ЕКОНОМІКА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН” (для бакалаврів)

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. К. Валицька*
Комп'ютерне верстання *С. А. Шередега*

Зам. № ВКЦ-4943

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Ум.-друк. арк. 3.08. Обл.вид. арк. 2.3. Друк ротативний трафаретний.
Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ
*Свідчення про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р.*

Надруковано в друкарні ДП «Видавничий дім «Персонал»

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2012

- б) Сьєрра-Леоне;
в) Анголі;
г) Конго.

10. Другим у світі постачальником вольфраму є:

- а) М'янма;
б) В'єтнам;
в) Таїланд;
г) Сінгапур.

КЛЮЧІ ДО ТЕСТІВ "Б"

Колонка А означає номер питання кожного з тестів, колонка Б — правильний варіант відповіді, колонка В — номер сторінки у книжці "Країни світу", на якій міститься інформація, що підтверджує правильну відповідь.

Тест 1		Тест 2		Тест 3		Тест 4		Тест 5						
А	Б	А	Б	А	Б	А	Б	А	Б					
1	В	8	1	Б	177	1	Б	230	1	Г	454	1	В	151
2	А	22	2	Б	8	2	А	321	2	В	469	2	В	165
3	В	24	3	В	190	3	Б	325	3	А	476	3	Г	169
4	Б	64	4	Г	194	4	В	454	4	Б	491	4	Г	577
5	Г	156	5	А	198	5	В	388	5	Б	518	5	А	160
6	А	113	6	В	218	6	В	397	6	Б	470	6	Б	454
7	Б	123	7	Б	239	7	А	430	7	В	555	7	В	8
8	В	147	8	А	231	8	Б	437	8	Б	569	8	Б	582
9	А	181	9	Г	226	9	А	388	9	Г	574	9	А	173
10	Б	188	10	Б	290	10	В	447	10	Б	372	10	Г	555

Дахно І. І. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни "Економіка зарубіжних країн" (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. — 52 с.

Методична розробка містить пояснювальну записку, розділи: "Загальні методичні поради до самостійного вивчення дисципліни "Економіка зарубіжних країн", "Зразки структур книг з "Економіка зарубіжних країн" та "Країнознавства", "Перелік довідкової літератури про країни світу", "Тести з дисципліни "Економіка зарубіжних країн".

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2012
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012

Тест 6		Тест 7		Тест 8		Тест 9		Тест 10						
А	Б	А	Б	А	Б	А	Б	А	Б					
1	Б	593	1	В	173	1	В	315	1	Г	256	1	Б	177
2	В	594	2	Г	129	2	Г	321	2	В	209	2	Г	382
3	В	555	3	В	264	3	А	344	3	В	61	3	А	422
4	А	578	4	Б	280	4	В	194	4	Б	574	4	В	514
5	В	7	5	А	282	5	А	177	5	Б	262	5	Г	169
6	Б	31	6	Г	286	6	В	341	6	Б	31	6	Б	573
7	Г	44	7	Б	288	7	В	330	7	А	86	7	А	465
8	В	586	8	Г	64	8	Г	194	8	В	185	8	В	474
9	А	573	9	В	173	9	Г	31	9	Б	219	9	Б	479
10	Б	231	10	Б	305	10	Б	228	10	А	290	10	В	487

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Нині, навіть у межах одного вузу викладають такі дисципліни, як “Міжнародна економіка”, “Міжнародні економічні відносини”, “Світова економіка”, “Міжнародний бізнес”, “Міжнародний менеджмент”, “Міжнародна торгівля”, “Економіка зарубіжних країн”.

Отже, загалом 7 дисциплін. Не секрет, що відбуваються їх переплетення і накладання одна на одну. Це неприпустимо.

Автор цих рядків, здається, знає як провести між ними розмежувальні лінії.

Дисципліна “Міжнародні економічні відносини” викладається, зокрема, у Великій Британії. Там вона має назву “International Political Economy” (“Міжнародна політична економія”). Назва здається до речкою. Ця дисципліна має бути поєднанням політики та економіки. Це – її два вирізняльних кити і два сіамських близнюки.

Дисципліна “Міжнародна економіка” має описувати світове господарство у статичі (виробництво – розподіл, пропозиція – попит, продуктивність праці, ресурси, дефіцити тощо).

“Міжнародний бізнес” – це явище міжнародної підприємницької діяльності у статичі.

“Міжнародна торгівля” – це частина міжнародного бізнесу (у статичі).

“Міжнародний менеджмент” – ця дисципліна стає у нагоді тоді, коли явища міжнародної підприємницької діяльності (“Міжнародний бізнес”) заворушилися і ними потрібно управляти, беручи до уваги культурне розмаїття світу.

“Економіка зарубіжних країн” – це дисципліна про економіку окремо взятих країн, можливо, груп країн.

“Світова економіка” – це дисципліна, яка розглядає найосновніші аспекти “Міжнародної економіки” плюс окремі країни з “Економіки зарубіжних країн”.

Здається, шеренга вшикувалася. Хто знає кращу – хай пропонує свою.

У зазначеній низці дисциплін, мабуть, найменше дискусій викликає дисципліна “Економіка зарубіжних країн” у баченні автора цих рядків. Напевно, більшість погодиться з тим, що така дисципліна потрібна, має свій предмет. Вона добре забезпечена літературою.

Для вивчення цієї дисципліни можуть бути у нагоді підручники та навчальні посібники з дисципліни “Економічна і соціальна географія світу”.

- б) Норвегія;
- в) Ісландія;
- г) Перу.

3. Живіці бальзамового дерева найбільше виробляє:

- а) Сальвадор;
- б) Нікарагуа;
- в) Гондурас;
- г) Коста-Ріка.

4. Фундука найбільше у світі збирає:

- а) Ірак;
- б) Іран;
- в) Туреччина;
- г) Сирія.

5. Мошавіли існують у:

- а) Сирії;
- б) Йордані;
- в) Лівані;
- г) Ізраїлі.

6. Другий у світі виробник міді – це:

- а) Замбія;
- б) Чилі;
- в) Конго;
- г) Папуа Нова Гвінея.

7. Найбільшим в Африці виробником бавовни ст. 2/3 світового збору ароматичних смол забезпечується:

- а) Сомалі;
- б) Ефіопією;
- в) Бритреєю;
- г) Кенією.

8. Найбільшим в Африці виробником бавовнику був:

- а) Судан;
- б) Алжир;
- в) Єгипет;
- г) Чад.

9. На зламі тисячоліть 90 % ювелірних алмазів експортувалося контрабандним способом у:

- а) Південно-Африканській Республіці;

1. Загальні методичні поради до самостійного вивчення дисципліни “Економіка зарубіжних країн”

Автор радить, передусім, спиратися на його енциклопедичний довідник “Країни світу”, випущений кийвським видавництвом “МАПА”. Доречним є рубрика “Загальна інформація” зі своїми дев’ятнадцятьма показниками, а також рубрики № 22 “Природно-ресурсний потенціал” та № 23 “Економіка”. Зауважимо, у довіднику знайшлося окреме місце кожній країні — і великій, і карликовій.

У процесі створення довідника автор використовував інформацію, що містилася у найкращих англо- і російськомовних довідниках. Зрозуміло, що така інформація була творчо опрацьована і оригінально подана. Докладено зусиль, щоб довідник був політично неупереджений, правдивий і багато насичений фактами і цифрами. Трьома основними блоками довідника є: економіка, історія та географія. На початок 2010 р. було три випуски зазначеного довідника. Випуск “МАПА” мало наміри продовжувати його випуски. Телефон видавництва “МАПА” у Києві: 292-11-33.

Цей енциклопедичний довідник опубліковано у рамках “Бібліотеки нового українця”. У цій бібліотеці видавництво має невеличкий атлас “Увесь світ”, довідник “Увесь світ у цифрах і фактах”, атлас “Україна”. Це — саме те, що потрібно для цілісного і цікавого засвоєння дисципліни.

Слід також взяти до уваги, що вже опубліковано книгу авгора цієї брошури (*І. Давлю*). Історія країн світу. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 816 с.).

Ця книга є хронологічним описом найважливіших подій у розрізі країн світу впродовж 2001–2005 рр. Готуються до друку книги за подальші роки XXI ст. Серіал задумано як такий, що має початок і не матиме кінця. Найважливіші події у країнах світу до початку 3 тисячоліття відображено у рубриці 21 згаданого вище довідника “Країни світу”.

Отже, висхідною точкою для самостійного вивчення дисципліни є зазначений вище серіал “Бібліотека нового українця” та довідник “Історія країн світу”.

Глосарій термінів з економіки зарубіжних країн у цій брошурі не подається, оскільки він би виявився занадто великим і повторив би ті самі терміни, що використовуються і у ринковій економіці України. Слід також мати на увазі те, що вже створено чимало економіч-

- в) Сальвадор;
- г) Нікарагуа.

6. *Наприкінці XX ст. найбільший виробник опіуму — це:*

- а) М'янма;
- б) Афганістан;
- в) Киргизстан;
- г) Колумбія.

7. *Нафтодобувна промисловість — основа економіка:*

- а) Венесуели;
- б) Колумбії;
- в) Аргентини;
- г) Бразилії.

8. *Нафта і нафтопродукти забезпечують 95 % вартості експорту у:*

- а) Пакистані;
- б) Індії;
- в) Ірані;
- г) Туреччині.

9. *Другий у світі продуцент кави — це:*

- а) Бразилія;
- б) Колумбія;
- в) Ефіопія;
- г) Кот-д'Івуар.

10. *Усю сталь виплавляють в електростанціях у:*

- а) Люксембурзі;
- б) Німеччині;
- в) Великій Британії;
- г) Франції.

Тест 10

1. *Друге місце у світі за збором натурального каучуку посідає:*

- а) М'янма;
- б) Індонезія;
- в) Гана;
- г) Малайзія.

2. *Найбільше у світі виловлює анчоусів:*

- а) Японія;

9. На початку ХХІ ст. лідер з виробництва героїну:

- а) Болівія;
- б) Перу;
- в) М'янма;
- г) Афганістан.

10. Від 50 до 90 % світового видобутку смарагдів забезпечує:

- а) Бразилія;
- б) Колумбія;
- в) Венесуела;
- г) Аргентина.

Тест 9

1. Третім у світі виробником абаки є:

- а) Панама;
- б) Сальвадор;
- в) Нікарагуа;
- г) Коста-Ріка.

2. Великомасштабна кампанія освоєння цілинних земель відбувала-ся впродовж 1954–1960 рр. у:

- а) Росії;
- б) Китаї;
- в) Казахстані;
- г) Монголії.

3. Третє місце у світі за обсягом видобування алмазів посідає:

- а) Китай;
- б) Росія;
- в) Ботсвана;
- г) Південно-Африканська Республіка.

4. Третій за обсягом продавець вина на західноєвропейському ринку — це:

- а) США;
- б) Чилі;
- в) Австралія;
- г) Південно-Африканська республіка.

5. Друге місце у світі за виробництвом волокна хенкеку посідає:

- а) Мексика;
- б) Куба;

них словників. Далі у хронологічному порядку публікації подаємо перелік деяких словників у цій сфері.

- *Економічний словник-довідник* / За ред. С. В. Мочерного. — К.: Феміна, 1995. — 367 с.
- *Словарь-справочник менеджера* / Под ред. М. Г. Лапусты. — М.: ИНФРА-М, 1996. — 608 с.
- *Розенберг Д. М.* Бизнес и менеджмент. Терминологический словарь. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 464 с.
- *Словарь современной экономической теории* Макмиллана. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 608 с.
- *Доунс Дж., Гурман Дж.* Эллиот Финансово-инвестиционный словарь / Пер. 4-го перераб. и доп. англ. изд. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 568 с.
- *Лозовский Л. Ш., Райзберг Б. А., Ратновский А. А.* Универсальный бизнес-словарь. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 640 с.
- *Розенберг Джерри М.* Инвестиции. Терминологический словарь. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 400 с.
- *Айсберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б.* Современный экономический словарь. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 496 с.
- *Розенберг Дж. М.* Словарь банковских терминов: Пер. с англ. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 360 с.

Вивчаючи економіку зарубіжних країн, слід використовувати і офіційні статистичні довідники. Далі познайомимося з тим, що на цій ниві має Україна.

В Україні є два офіційні статистичні збірники:

- “Україна у цифрах”;
- “Статистичний щорічник України”.

Видаються вони Державним комітетом статистики України. Його адреса: 01023, м. Київ-23, МПС, вул. Шота Руставелі, 3, телефони 287-70-50, 284-31-21, факс 235-37-39, електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua, веб-сайт: www.ukrstat.gov.ua.

Розповсюдження статистичних видань Держкомстату України проводиться Держаналітінформом за адресою: 01023, м. Київ-23, вул. Еспланадна, 4-6, кімн. 413-419; тел./факс 289-77-62, 287-03-79; електронна пошта iaad@dstati.kiev.ua; веб-сайт www.iaa.kiev.ua.

Статистичний щорічник “Україна у цифрах” є значно меншим за обсягом, ніж “Статистичний щорічник України”. Публікується менший статистичний збірник значно швидше, ніж щорічник.

У статистичному збірнику "Україна у цифрах" є розділ 21 "Міжнародні зіставлення".

Розділ містить такі таблиці:

21.1. Населення.

У таблиці дві рубрики:

- "Країни Співдружності Незалежних Держав (СНД)";
- "Інші країни світу".

За низку років подаються дані про населення (у відсотках до попереднього року).

21.2. Загальний коефіцієнт народжуваності.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається динаміка показника за низку років. Показник відображує кількість народжених на 1000 населення.

21.3. Загальний коефіцієнт смертності населення.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається динаміка показника за низку років. Показник відображує кількість померлих на 1000 населення.

21.4. Загальний коефіцієнт природного приросту населення.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається динаміка показника за низку років. Розраховується показник на 1000 населення.

21.5. Кількість зайнятого населення.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається динаміка показника за низку років. Показник вимірюється у млн чол.

21.6. Рівень безробіття.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається динаміка показника за низку років. Показник вимірюється у середньому за рік як відсоток від економічно активного населення.

- б) Бразилія;
- в) Багами;
- г) Мексика.

3. У якій країні є канатна дорога завдовжки 42 км:

- а) Непал;
- б) В'єтнам;
- в) Індія;
- г) М'янма.

4. За виробництвом оливкової олії перше місце у світі посідає:

- а) Італія;
- б) Франція;
- в) Іспанія;
- г) Марокко.

5. На початку XXI ст. близько 40 % світової торгівлі скрапленним газом припадало на:

- а) Індонезію;
- б) Алжир;
- в) Лівію;
- г) Саудівську Аравію.

6. Зазначте, яка країна виводжє десятиліть була світовим добувачем фосфоритів, але нині всі запаси практично вичерпані:

- а) Фіджі;
- б) Папуа Нова Гвінея;
- в) Науру;
- г) Філіппіни.

7. Штаб-квартири 800 міжнародних компаній і 50 банків знаходяться у:

- а) Сан-Марино;
- б) Ватикані;
- в) Монако;
- г) Андоррі.

8. Третім у світі виробником вин є:

- а) Австралія;
- б) Чилі;
- в) Італія;
- г) Іспанія.

6. Великий проект перекидання підземних вод з тівдня країни до Середземноморського узбережжя здійснюється у:

- а) Албанії;
- б) Марокко;
- в) Алжирі;
- г) Лівії.

7. Світовим виробником фарфорових зубних протезів є:

- а) Люксембург;
- б) Ліхтенштейн;
- в) Марокко;
- г) Швейцарія.

8. 90 % виробництва електроенергії зосереджено на гідроелектростанціях у:

- а) Венесуелі;
- б) Аргентині;
- в) Колумбії;
- г) Бразилії.

9. Перше місце у світі за річної кількістю створених фільмів надає кіноіндустрія:

- а) США;
- б) Італії;
- в) Індії;
- г) Франції.

10. 50 % виробництва пальмової олії забезпечує:

- а) Індонезія;
- б) Малайзія;
- в) Індія;
- г) Сінгапур.

Тест 8

1. Перше місце у світі за виготовленням консервів із сардин посідає:

- а) Японія;
- б) Іспанія;
- в) Марокко;
- г) Велика Британія.

2. Найбільшим у світі виробником грубого волокна з мекену є:

- а) Куба;

21.7. Індекс фізичного обсягу ВВП.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається динаміка показника за низку років. Показник вимірюється у постійних цінах у відсотках до попереднього року.

21.8. Індекс споживчих цін.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається динаміка показника за низку років. Показник вимірюється у відсотках до попереднього року.

21.9. Індекс обсягу продукції промисловості.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається динаміка показника за низку років. Показник вимірюється у постійних цінах у відсотках до попереднього року.

21.10. Виробництво зернових та зернобобових культур.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається динаміка показника за низку років. Показник враховує господарства усіх категорій. Вимірюється у вазі після доробки, у млн тонн.

"Статистичний щорічник України" має розділ 25 "Окремі зіставлення по країнах світу", в якому 12 таблиць. У ньому немає таких таблиць, які є у щорічнику "Україна у цифрах":

- "Кількість зайнятого населення";
- "Індекси фізичного обсягу ВВП".

У "Статистичному щорічнику України" є таблиці, яких немає "Україна у цифрах":

25.5. Очікувана тривалість життя при народженні.

Таблиця має дві рубрики:

- "Країни СНД";
- "Інші країни світу".

Подається показник тривалості життя у роках за низку років. Динаміка показника подана окремо для чоловіків і жінок.

25.7. Валовий внутрішній продукт.

Таблиця має дві рубрики:

- “Країни СНД”;
- “Інші країни світу”.

Показник вимірюється у цінах, що є міжнародно співставними, у млн дол. США у цінах та паритетах купівельної спроможності з прив'язкою до певного року.

25.8. Рівень зростання валового внутрішнього продукту.

Таблиця має дві рубрики:

- “Країни СНД”;
- “Інші країни світу”.

Показник вимірюється у постійних цінах та паритетах купівельної спроможності з прив'язкою до певного року.

Динаміка за низку років подається у відсотках до попереднього року. У таблиці подається динаміка показника за низку років.

25.9. Валовий внутрішній продукт на одну особу.

Таблиця має дві рубрики:

- “Країни СНД”;
- “Інші країни світу”.

Показник вимірюється у цінах та паритетах купівельної спроможності, що є міжнародно співставними, у дол. США.

Подається динаміка показника за низку років.

25.12. Індекс цін виробників промислової продукції.

Таблиця має дві рубрики:

- “Країни СНД”;
- “Інші країни світу”.

Показник вимірюється у відсотках до минулого року.

Динаміка показника подається за низку років.

Слід зазначити, що у рубриках “Країни СНД” згадується про всі країни СНД, а у рубриці “Інші країни світу” — не завжди в усіх таблицях присутній один і той самий набір країн.

За матеріалом, викладеним вище, можна дійти висновку, що можливість для співставного аналізу на макrorівні є обмеженими, оскільки залучається досить вузьке коло показників.

Слід мати на увазі, що офіційні статистичні щорічники є і в інших країнах світу. Зокрема, у США такий щорічник має назву “Statistical Abstracts of the United States”.

Матимемо на увазі, що у згаданому далі підручнику Голікова В. П. та інших “Економіка зарубіжних країн” міститься додаток 2 “Основні макроекономічні показники країн світу”.

9. Найбільшим у світі виробником природної солітри є:

- а) Чилі;
- б) Норвегія;
- в) Аргентина;
- г) Уругвай.

10. Щорічно понад 400 млн т зерна збирають у:

- а) США;
- б) Китаї;
- в) Індії;
- г) Японії.

Тест 7

1. Четверта частина світового поголів'я худоби зосереджена у:

- а) США;
- б) Китаї;
- в) Індії;
- г) Росії.

2. Під рослинництво відведено менше ніж 7 тис. га у:

- а) Саудівській Аравії;
- б) Ємені;
- в) Лівані;
- г) Джбуті.

3. За обсягом отріснення морської води перше місце у світі посідає:

- а) Саудівська Аравія;
- б) Пакистан;
- в) Кувейт;
- г) Індія.

4. Залізниці пристосовані лише для перевезення руди у:

- а) Марокко;
- б) Ліберії;
- в) Алжирі;
- г) Лівії.

5. Долина Бекаа — основний район рослинництва у:

- а) Лівані;
- б) Сирії;
- в) Ірані;
- г) Туреччині.

2. Найбільше у світі риби і морепродуктів виловлює:

- а) Ісландія;
- б) Перу;
- в) Японія;
- г) Норвегія.

3. Перше місце в Європі за обсягом надойв коров'ячого молока надає:

- а) Німеччина;
- б) Італія;
- в) Франція;
- г) Данія.

4. Понад 700 км гірських підвісних доріг є у:

- а) Швейцарії;
- б) Італії;
- в) Франції;
- г) Австрії.

5. Запаси підземних вод знаходяться на 40 % території:

- а) Австрії;
- б) Єгипту;
- в) Австралії;
- г) Лівії.

6. Довжина залізниць складає лише 10 км у:

- а) Монголії;
- б) Афганістані;
- в) Лівії;
- г) Єгипті.

7. Найгустіше у світі мережа автошляхів у:

- а) Німеччині;
- б) Франції;
- в) Великій Британії;
- г) Бельгії.

8. Найбільший у світі продуцент високоякісного графіту:

- а) Сенегал;
- б) Ефіопія;
- в) Шрі-Ланка;
- г) Пакистан.

У підручнику А. О. Старостіна "Економіка зарубіжних країн" є додаток 1 "Джерела інформації" про економіку країн світу. Зрозуміло, що не будемо забувати й Інтернет.

2. Зразки структур книг з "Економіки зарубіжних країн" та "Країнознавства" (порядок – хронологічний)

Економіка стран мира: Справочник / Под общ. ред. А. А. Манукяна и А. И. Петрова; Сост. под руководством Ю. Н. Покатаева. – М.: Политиздат, 1968. – 360 с. Тираж – 160 тыс. экз.

Книга містить вступну статтю. Її автор – д-р екон. наук В. В. Сущенко. Далі міститься стаття про СРСР. Потім описується економіка країн світу за регіонами: Європа, Азія, Африка, Америка, Австралія і Океанія.

Довідка про кожну країну розпочинається з текстової частини. Не дивлячись на рік своєї публікації, у довідках небагато ідеологічної засміченості.

Полонним у книзі є те, що кожна країна має зведену статистичну таблицю, в якій відображено результати розвитку економіки впродовж тривалих проміжків часу. Тобто мають місце динамічні ряди.

Після цієї книжки автору не доводилося бачити іншої, яка б могла позмагатися з нею за статистичним навантаженням. Посадання текстової і статистичної частин створили позитивний імідж про цю книгу на довгі роки й десятиліття. Не завадило б цей прийом повторити. Можливо це вдасться зробити комусь з читачів цієї брошури.

Чужиков В. І. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 308 с. Наклад – 1000 пр.

Зміст

Передмова.....	7
Розділ 1. Національні економіки в системі світового господарства.	
Варіативність моделей економічного розвитку.....	9
Місце та роль національної економіки в системі світогосподарських зв'язків.....	9
Основні індикатори економічного потенціалу та рівня розвитку країн.....	11
Класифікація країн у світовій економіці.....	19
Особливості взаємовідносин між країнами в умовах глобалізації.....	22

Основні моделі економічного розвитку країн світу.....	26
Розділ 2. Детермінанти економічного успіху країн-лідерів	30
Основні ознаки країн-лідерів	30
Генезис сучасного економічного зростання постіндустріальних країн	36
Диференціація та вирівнювання постіндустріальних країн світу	40
Розділ 3. Економіка США і Канади	46
3.1. Місце США у світовій економіці. Економічний і науково-технічний потенціал.....	46
Чинники і динаміка економічного розвитку.....	49
Галузева структура економіки	54
Особливості внутрішньорегіональної економіки	57
Зовнішньоекономічна експансія США.....	61
3.5.1. Особливості економічних зв'язків між Україною та США.....	65
3.6. Основні напрями державного регулювання економіки у ХХІ ст.....	67
3.7. Характерні риси функціонування національної економіки Канади.....	69
3.7.1. Еволюція соціальної моделі Канади.....	71
Розділ 4. Економіка Японії	76
4.1. Місце країни у глобальній економіці та в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.....	76
4.2. Галузева структура господарства.....	78
4.3. Особливості зовнішньоекономічних зв'язків	81
4.4. Еволюція економічних моделей	83
4.4.1. Чинники економічного успіху Японії у післявоєнний період.....	84
Динаміка розвитку японської моделі (1945–1995 рр.)	84
4.4.2. Причини та наслідки японської кризи 90-х років ХХ ст.....	87
4.4.3. Японська модель в умовах глобалізації світового господарства.....	90
Розділ 5. Країни Європейського Союзу	95
5.1. Країни Європейського Союзу в системі світогосподарських зв'язків.....	96
5.1.1. Цілі та завдання Європейського Союзу.....	103
5.2. Сучасні економічні теорії європейської інтеграції.....	104
5.3. Економічна модель Німеччини	108
5.3.1. Місце ФРН у глобальній та європейській економіці.....	108
5.3.2. Особливості німецької економічної моделі.....	109
5.3.3. Сучасна модель розвитку.....	112

- в) Алжирі;
г) Судані.

6. Другий у світі виробник пересувного свердловинного устаткування для видобутку нафти на морському шельфі — це:

- а) Норвегія;
б) Сінгапур;
в) США;
г) Франція.

7. Найбільший у світі експортер залізної руди, алюмінію та платини — це:

- а) США;
б) Канада;
в) Австралія;
г) Бразилія.

8. Перше місце у світі за виробництвом кулькових і роликкових підшипників посідає:

- а) Швейцарія;
б) Швеція;
в) США;
г) Японія.

9. Найбільше у світі бавовняних тканин випускає:

- а) Індія;
б) Пакистан;
в) Китай;
г) Індонезія.

10. Понад півсотні міст столучені швидкісними залізницями у:

- а) Італії;
б) Іспанії;
в) Бельгії;
г) Франції.

Тест 6

1. Перше місце у світі за випуском шовкових тканин посідає:

- а) Китай;
б) Японія;
в) Індія;
г) Пакистан.

5.3.4. Структура господарства	114
5.3.5. Зовнішньоекономічні зв'язки	117
5.4. Економіка Франції	119
5.4.1. Позиції Франції у світовій економіці та в Європейському союзі	119
Французька модель економіки	120
Сучасна структура господарства	125
Особливості зовнішньоекономічних зв'язків	128
5.5. Економіка Великобританії	130
Місце країни у світовій економіці та позиції в ЄС	130
Трансформація британської моделі розвитку	131
Галузева структура господарства	136
Особливості зовнішньоекономічних зв'язків	140
5.6. Економіка Італії	141
Італія в системі міжнародних економічних відносин	141
Особливості італійської моделі розвитку	142
Галузева структура господарства Італії	149
Особливості зовнішньоекономічних зв'язків	152
5.7. Скандинавська модель розвитку	154
Особливості розвитку економіки скандинавських країн	154
Суть та основні особливості шведської моделі	158
5.8. Економіка нових країн – учасниць ЄС	161
5.8.1. Країни ЦСЄ та Європейський Союз	161
5.8.2. Спільні та відмітні риси трансформаційних процесів у державах ЦСЄ	167
5.8.3. Економіка Польщі	178
Загальна характеристика	178
Галузева структура господарства	179
Особливості зовнішньоекономічних відносин	183
Особливості економіки Чехії	185
Особливості економіки Словаччини	191
Особливості економіки Угорщини	194
5.8.6.1. Специфіка переходу до ринку	195
5.8.6.2. Сучасна структура економіки	197
5.8.6.3. Особливості членства в ЄС;	200
5.9. Україна і ЄС	201
Розділ 6. Економіка країн-аплікантів на вступ до Європейського Союзу	214
6.1. Особливості економіки Болгарії	216

- б) Кубу;
- в) Норвегію;
- г) Чилі.

10. Найбільший у світі сухий док знаходиться у:

- а) Японії;
- б) Об'єднаних Арабських Еміратах;
- в) Саудівській Аравії;
- г) США.

Тест 5

1. Асуанську греблю споруджено у:

- а) Мозамбіці;
- б) Парагваї;
- в) Єгипті;
- г) Киргизстані.

2. На початку ХХІ ст. білі фермери забезпечували 80 % товарної продукції сільського господарства у:

- а) Англі;
- б) Мозамбіці;
- в) Зімбабве;
- г) Південно-Африканській Республіці.

3. Світовий лідер з виробництва безпілотних літальних апаратів – це:

- а) Франція;
- б) Велика Британія;
- в) США;
- г) Ізраїль.

4. 2/3 виробництва електроенергії забезпечують гідроелектростанції, а решту атомні у:

- а) Норвегії;
- б) Бельгії;
- в) Швеції;
- г) Швейцарії.

5. На мідну сировину та метали припадає 90 % експортних надходжень у:

- а) Замбії;
- б) Анголі;

6.2. Особливості економіки Румунії	219
6.3. Особливості економіки Туреччини	222
Розділ 7. Економіка країн СНД	228
7.1. Загальна характеристика.....	228
7.2. Економіка Росії.....	238
7.2.1. Економічний потенціал	238
7.2.2. Особливості здійснення економічних реформ у 1990-ті рр. ...	239
7.2.3. Структура сучасного господарства.....	243
7.2.4. Особливості зовнішньоекономічних зв'язків	246
7.3. Особливості економіки Республіки Білорусь	247
7.4. Особливості економіки Республіки Молдова	250
7.5. Особливості економічних відносин України з країнами СНД	252
Розділ 8. Економіка Китайської Народної Республіки (КНР)	256
8.1. Місце КНР у світовій економіці.....	256
8.2. Еволюція економічної моделі	258
8.3. Галузева структура економіки.....	265
8.4. Зовнішньоекономічні зв'язки	268
8.5. Розвиток економічних відносин України з КНР	271
Розділ 9. Особливості економічного розвитку нових індустріальних країн	274
9.1. Спільні та відмінні риси	274
9.2. Економіка Республіки Корея (Південна Корея)	276
9.2.1. Особливості положення в глобальній економіці	276
9.2. Особливості корейської моделі розвитку.....	278
9.3.3. Галузева структура економіки та зовнішньоекономічні зв'язки	282
9.3. Особливості економіки держав-“драконів”	283
9.4. Особливості економіки держав-“тигрів”	287
9.5. Розвиток економічних відносин України з новими індустріальними державами.....	290
Розділ 10. Економіка країн Близького, Середнього Сходу (БСС) та Північної Африки (ПА)	292
10.1. Положення країн БСС у глобальній та азіатській економіці	292
10.2. Покрайнові відмінності.....	298
10.3. Економічні відносини України з країнами БСС та ПА.....	303

Як бачимо із змісту книги, два її перших розділи є концептуальними. Далі розглядаються окремо взяті країни чи групи країн. В окре-

- в) США;
- г) Ірландії.

3. *Видобування бокситів є основою економіки:*

- а) Суринаму;
- б) Фіджі;
- в) Домініканської Республіки;
- г) Уругваю.

4. *Найбільший у світі виробник камфори:*

- а) Китай;
- б) Тайвань;
- в) В'єтнам;
- г) Таїланд.

5. *Найсолідні у світі дині вирощують у:*

- а) Туреччині;
- б) Туркменістані;
- в) Ірані;
- г) Китаї.

6. *40 % світового збору сої припадає на:*

- а) Китай;
- б) США;
- в) В'єтнам;
- г) Мексику.

7. *Найбільший у світі виробник криголамів — це:*

- а) Швеція;
- б) Норвегія;
- в) Фінляндія;
- г) Росія.

8. *За випуском шкряного взуття на душу населення перше місце у світі посідає:*

- а) Італія;
- б) Чехія;
- в) США;
- г) Іспанія.

9. *75 % світового випуску йоду припадає на:*

- а) Велику Британію;

мих випадках розглядаються економічні відносини країн чи їх угруповань з Україною. Наприклад:

5.9. Україна і Євросоюз;
 7.5. Особливості економічних відносин України з країнами СНД;
 8.5. Розвиток економічних відносин України з КНР;
 9.5. Розвиток економічних відносин України з новими індустріальними державами;
 10.3. Економічні відносини України з країнами Близького Сходу, Середнього Сходу та Північної Африки.

У книзі немає тестів. Вони б не завадили. Рекомендуємо читачам самостійно скласти тести (чи множинні, чи одиничні) за зразками, що містяться наприкінці цієї брошури. Зрозуміло, що можна запропонувати і свої прийомні самоконтролю. Наприклад, запитати, на якій сторінці йдеться про той чи інший визначальний факт або явище.

Економіка зарубіжних країн/ За ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, В. М. Осипов — 3-тє вид. перероб. та доп.: Навч. посіб. — К.: Центр учбової л-ри, 2007. — 544 с. Наклад — 1000 пр.

Зміст

Передмова	3
Розділ 1. Національні економіки в світовій економічній системі	4
1.1. Національна економіка як об'єкт світової економічної системи.....	5
1.2. Глобалізація сучасних міжнародних відносин та інтеграційні процеси в світовій економіці.....	39
1.3. Україна в міжнародних економічних зв'язках.....	58
Розділ 2. Економічно розвинені країни	74
2.1. Специфічні риси економіки розвинених країн.....	74
2.2. Економіка Сполучених Штатів Америки.....	99
2.3. Економіка Японії.....	130
2.4. Економіка Федеративної Республіки Німеччини.....	156
2.5. Економіка Великої Британії.....	182
2.6. Економіка Франції.....	207
2.7. Економіка Італії.....	234
2.8. Економіка Канади.....	259
Розділ 3. Країни з перехідною економікою	282
3.1. Економічні проблеми країн з перехідною економікою.....	282
3.2. Економіка Російської Федерації.....	320
3.3. Економіка Білорусії.....	353

- в) Парагвай;
 г) Мозамбіці.
6. 20 % світового видобутку золота забезпечує:
- а) Росія;
 б) Австралія;
 в) Південноафриканська Республіка;
 г) Китай.
7. Найбільшим у світі видобувачем нафти є:
- а) Саудівська Аравія;
 б) Іран;
 в) Ірак;
 г) Росія.
8. Основною сільськогосподарською культурою арабіс є у:
- а) С'єрра-Леоне;
 б) Сенегалі;
 в) Ефіопії;
 г) Сомалі.
9. Перше місце у світі за виробництвом тунгової олії посідає:
- а) Парагвай;
 б) Бразилія;
 в) Аргентина;
 г) Куба.

10. Найбільше в Європі вирощують слив у:

- а) Румунії;
 б) Угорщині;
 в) Сербії;
 г) Італії.

Тест 4

1. Найбільший у світі морський контейнерний порт знаходиться у:

- а) Нідерландах;
 б) Бельгії;
 в) США;
 г) Китаї.

2. Понад 100 реакторів атомних електростанцій діє у:

- а) Японії;
 б) Росії;

3.4. Економіка Китайської Народної Республіки	378
3.5. Економіка Польщі	408
Розділ 4. Країни, що розвиваються	434
4.1. Загальна характеристика країн, що розвиваються	434
4.2. Економіка нових індустріальних країн	460
4.3. Економіка найменш розвинених країн	484
Тести	494
Рекомендована література	504
Додавки	506

Наприкінці книги (с. 494–503) знаходяться тести, що містять 68 запитань. Останні три запитання вимагають одну з відповідей – “так” або “ні”. У решті 65 запитаннях з чотирьох варіантів відповідей слід вибрати правильний.

На жаль, у передмові до тестів не зазначено скільки правильних відповідей є для кожного запитання. Наприкінці тестів не подано ключів до них. Невідомо також, чи тести повністю базуються на матеріалах підручника, чи ж охоплюють ще й інший матеріал.

Висвітлення країн подається за такою схемою:

- ключові поняття;
- місце у світовій економіці;
- коротка довідка;
- фактори економічного розвитку;
- структура та динаміка розвитку економіки;
- внутрішньоекономічна політика;
- зовнішньоекономічна політика;
- особливості ділової етики;
- інтереси України (у відповідній країні);
- питання для самоконтролю.

Іоліков А. П., Дейнека О. Г., Позднякова Л. О., Черномаз П. О. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб. — К.: Центр учбової л-ри, 2008. Наклад — 1000 пр.

Зміст

Від авторів	6
Вступ. Соціально-економічна типологія і моделі економічного розвитку країн світу	8
Розділ 1. Економічно розвинені країни з високим доходом	18
1.1. Соціально-економічна модель економічно розвинених країн	18

9. Пасовища для овець складають 85 % сільськогосподарський угідь у:

- В'єтнамі;
- Китаї;
- Казахстані;
- Киргизстані.

10. Сталь забезпечує 2/3 експортних надходжень у:

- Україні;
- Люксембурзі;
- Японії;
- США.

Тест 3

1. *Найбільше у світі вугілля видобуває:*

- Австралія;
- Китай;
- Росія;
- США.

2. *Перше місце у світі за видобутком графіту посідає:*

- Мексика;
- Австралія;
- Китай;
- Бразилія.

3. *Гідроелектростанція “Кабора-Басса” знаходиться у:*

- Парагваї;
- Мозамбіці;
- Бразилії;
- Анголі.

4. *Найбільший в Азії центр нафтопереробки знаходиться у:*

- Саудівській Аравії;
- Японії;
- Сінгапурі;
- Індонезії.

5. *Найбільший у світі гідроенергетичний комплекс “Гтайпу” знаходиться у:*

- Уругваї;
- Бразилії;

2. Щорічний настриг овечої вовни перевищує 1 млн т у:

- а) США; 20
- б) Австралія; 20
- в) Аргентині; 50
- г) Бразилії. 84

3. У розрахунку на душу населення найбільше риби виловлює:

- а) Японія; 106
- б) Перу; 124
- в) Ісландія; 145
- г) Велика Британія. 156

4. Перше місце в Європі за площею зрошувальних земель посідає:

- а) Франція; 165
- б) Італія; 165
- в) Німеччина; 169
- г) Іспанія. 172

5. 70 млн гектолітрів вина щороку виробляє:

- а) Італія; 176
- б) США; 191
- в) Австралія; 191
- г) Німеччина. 203

6. Другим у світі експортером пшениці є:

- а) Австралія; 208
- б) Україна; 211
- в) Канада; 214
- г) США. 214

7. Другим у світі продуцентом кави є:

- а) Бразилія; 216
- б) Колумбія; 220
- в) Ефіопія; 225
- г) Гана. 227

8. 40 % світового поголів'я савиней зосереджено у:

- а) Китаї; 230
- б) США; 232
- в) Німеччині; 235
- г) Україні. 238

1.2. Економіка головних економічно високорозвинених країн

(“великої сімки”) 20

1.2.1. Економіка США 20

1.2.2. Економіка ФРН 50

1.2.3. Економіка Франції 84

1.2.4. Економіка Великобританії 106

1.2.5. Економіка Японії 124

1.2.6. Економіка Італії 145

1.2.7. Економіка Канади 156

1.3. Економіка невеликих економічно високорозвинених країн

Європи 165

1.3.1. Загальна характеристика розвитку 165

1.3.2. Економіка Австрії 169

1.3.3. Економіка Монако 172

1.3.4. Економіка скандинавських країн 176

1.4. Економіка країн “переселенського” типу 191

1.4.1. Економіка Австралії 191

1.4.2. Економіка Нової Зеландії 203

1.4.3. Економіка Південно-Африканської Республіки 208

1.5. Економіка азійських “нових індустріальних країн” першої

хвилі 211

1.5. Економіка Республіки Корея 211

Розділ 2. Індустріальні країни з вищим і середнім рівнем

доходів 214

2.1. Економіка середньорозвинених країн Центрально-Східної

Європи 214

2.1.1. Загальні риси соціально-економічного розвитку 214

2.1.2. Економіка Угорщини 216

2.1.3. Економіка Польщі 220

2.1.4. Економіка країн Балтії 225

2.1.4.1. Економіка Латвії 227

2.1.4.2. Економіка Литви 230

2.1.4.3. Економіка Естонії 232

2.2. Економіка “нових індустріальних країн” Лагінської

Америки 235

2.2.1. Загальні риси соціально-економічного розвитку 235

2.2.2. Економіка Мексики 238

2.2.3. Економіка Бразилії 242

2.2.4. Економіка Аргентини 255

2.2.5. Економіка Чилі.....	257
Розділ 3. Індустріальні країни з рівнем доходів нижчим за середній.....	259
3.1. Економіка менш розвинених країн Центрально-Східної Європи.....	259
3.1.1. Економіка Болгарії.....	259
3.1.2. Економіка Румунії.....	261
3.2. Економіка найбільш розвинених країн СНД.....	265
3.2.1. Загальні риси соціально-економічного розвитку.....	265
3.2.2. Економіка Росії.....	270
3.2.3. Економіка Білорусії.....	280
3.2.4. Економіка Казахстану.....	283
3.3. Економіка азіатських “нових індустріальних країн” другої хвилі.....	289
3.3.1. Економіка Індонезії.....	289
3.3.2. Економіка Таїланду.....	301
Розділ 4. Країни, що розвиваються, з високим і вищим за середній рівнями доходів.....	311
4.1. Економіка багатих країн-нафтоекспортерів.....	311
4.1.1. Економіка країн-нафтоекспортерів Західної Азії.....	311
4.1.2. Економіка Венесуели.....	313
4.2. Економіка “багатих островів”.....	314
Розділ 5. Країни, що розвиваються, з рівнем доходів нижчим за середній.....	316
5.1. Економіка середньо розвинених країн СНД.....	316
5.1.1. Економіка Вірменії.....	316
5.1.2. Економіка Молдови.....	318
5.1.3. Економіка Грузії.....	321
5.1.4. Економіка Азербайджану.....	324
5.1.5. Економіка Туркменії.....	327
5.2. Економіка мусульманських країн Південно-Західної Азії.....	329
5.2.1. Економіка республіки Ірак.....	333
5.2.2. Економіка республіки Іран.....	335
5.3. Економіка азіатських “нових індустріальних країн” третьої хвилі.....	338
5.3.1. Економіка Китайської Народної Республіки.....	338
5.3.2. Економіка Індії.....	365
5.4. Економіка “плантаційних островів” Океанії.....	383
5.5. Економіка середньо розвинених країн Латинської Америки.....	387

- в) Китай;
- г) Болівія.

6. *Какао забезпечує 2/3 експортних надходжень у:*

- а) Гані;
- б) Ефіопії;
- в) Бразилії;
- г) Індонезії.

7. *Найбільшим у світі виробником мускатного горіха є:*

- а) Індія;
- б) Індонезія;
- в) В'єтнам;
- г) Китай.

8. *70 % валютних надходжень забезпечує кава у:*

- а) Бразилії;
- б) Гані;
- в) Ефіопії;
- г) Індонезії.

9. *На початку ХХІ ст. найбільшим у світі постачальником фініків на світовий ринок був:*

- а) Ірак;
- б) Іран;
- в) Єгипет;
- г) Алжир.

10. *За кількістю худоби на душу населення перше місце у Європі посідає:*

- а) Іспанія;
- б) Ірландія;
- в) Ісландія;
- г) Італія.

Тест 2

1. *Найбільшим постачальником кори хінного дерева на світовий ринок є:*

- а) Китай;
- б) Індонезія;
- в) Індія;
- г) В'єтнам.

Тест 11		Тест 12		Тест 13		Тест 14		Тест 15						
А	Б	В	А	Б	В	А	Б	В	А					
8	Японія	593	8	Бельгія	44	8	Конго(К)	247	8	Лівія	286	8	Гондурас	98
9	Італія	198	9	Ботсвана	61	9	Коста-Ріка	256	9	Ліхтенштейн	288	9	Іспанія	194
10	Куба	262	10	Шрі-Ланка	586	10	Індія	173	10	Бразилія	64	10	Індонезія	177

Тести "Б"

Складені доктором економічних наук, професором І. І. Дахном за його енциклопедичним довідником "Країни світу", що публікувався у київському видавництві "МАПА".

Тест 1

1. 2/3 території країни є сільгоспугіддями, але розорано лише 6 % її території:

- Росія;
- Китай;
- Австралія;
- США.

2. Нафтопромисли знаходяться на шельфі анклаву Кабінда у:

- Анголі;
- Алжирі;
- Азербайджані;
- Австралії.

3. Країну з населенням 70 тис. чол. щороку відвідує 10 млн туристів:

- Ліхтенштейн;
- Люксембург;
- Андорру;
- Монако.

4. 300 тис. українців проживають у:

- Аргентині;
- Бразилії;
- Венеселі;
- Колумбії.

5. 1/5 світового виробництва олова забезпечує:

- Румунія;
- Росія;

5.5.4. Загальна характеристика економіки Андських країн.....	387
5.5.5. Економіка Перу	388
Розділ 6. Країни, що розвиваються, з низьким рівнем доходів ...	395
6.1. Економіка найменш розвинених країн СНД.....	395
6.1.1. Економіка Узбекистану	395
6.1.2. Економіка Киргизії	398
6.1.3. Економіка Таджикистану	401
6.2. Економіка найменш розвинених країн Азії.....	404
6.2.1. Економіка Афганістану	404
6.2.2. Економіка Пакистану.....	406
6.3. Економіка найменш розвинених країн Африки.....	408
6.3.1. Загальні риси соціально-економічного розвитку.....	408
6.3.2. Економіка країн Західної Африки.....	412
6.3.2.1. Економіка Нігерії.....	415
6.3.3. Економіка країн Східної Африки	417
6.3.3.1. Економіка Ефіопії	420
6.3.4. Економіка країн Центральної Африки	422
6.3.4.1. Економіка Центрально-Африканської Республіки	424
6.3.4.2. Економіка Демократичної Республіки Конго	427
6.3.4.3. Економіка Анголи.....	428
Додавки	430
Додавок 1. Перелік країн світу за чисельністю населення	430
Додавок 2. Основні макроекономічні показники країн світу	437

У книзі відсутня усталена схема викладу матеріалу про країни світу. Відчувається, що книга писалася не одним автором, а кількома. Чимало випадків, коли у тексті відсутні назви рубрик (природно-ресурсний потенціал, промисловість, сільське господарство, транспорт), що затруднює сприйняття інформації.

У книзі відсутні також контрольні запитання та тести. Вони б не завадили. Рекомендуємо читачам їх скласти. Доцільно складання вести у тісному контакті з викладачами.

Старостіна А. О., Длігач А. О., Богомаз Н. В. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: Знання, 2009. – 454 с.

Зміст

Передмова.....	9
Розділ 1. Національні економіки як складові світового господарства.....	11
1.1. Поняття та основні риси національної економіки	11

1.2.	Стадії економічного розвитку країн.....	16
1.3.	Економічна політика.....	18
1.3.1.	Відкритість (лібералізм) та автотратія у зовнішньоекономічній політиці.....	22
1.4.	Моделі ринку та економічної політики.....	23
	Розділ 2. Підходи до класифікації країн світу.....	30
2.1.	Підходи до класифікації країн.....	30
2.2.	Етнокультурні характеристики країн світу.....	34
2.2.1.	Концепція культурних вимірів.....	39
2.2.2.	Теорія моноактивних, поліактивних і реактивних культур.....	40
2.2.3.	Теорія високо- і низькоконтекстуальних культур.....	44
	Розділ 3. Глобалізація світової економіки.....	52
3.1.	Світове господарство.....	52
3.2.	Міжнародна регіональна інтеграція.....	64
3.2.1.	Європа.....	67
3.2.2.	Азія та Азійсько-Тихоокеанський регіон.....	69
3.2.3.	Північна та Південна Америка.....	70
3.2.4.	Африка.....	71
3.3.	Глобалізація та глобальні проблеми світової економіки.....	72
	Розділ 4. Аналіз ринкового середовища зарубіжних країн.....	80
4.1.	Суть та особливості дослідження міжнародних ринків.....	80
4.2.	Етапи та процедури дослідження міжнародних ринків.....	87
	Розділ 5. Україна в міжнародних економічних відносинах.....	98
5.1.	Зовнішня торгівля України.....	98
5.1.1.	Зовнішня торгівля України товарами.....	99
5.1.3.	Торговельні відносини з Російською Федерацією.....	105
5.2.	Інвестиційна діяльність України.....	111
5.3.	Участь України в міжнародних організаціях.....	120
	Розділ 6. Економіка розвинених країн.....	147
6.1.	Характеристика розвинених країн світу.....	147
6.2.	Внутрішні ринки розвинених країн світу.....	157
6.3.	Експорт та імпорт капіталу розвинених країн світу.....	162
6.4.	Експорт та імпорт товарів і послуг.....	169
6.5.	Економічна допомога розвинених країн світу.....	174
	Розділ 7. Економіка Сполучених Штатів Америки.....	179
7.1.	Місце США у світовій економіці.....	179
7.2.	Фактори економічного розвитку США.....	181
7.3.	Структура економіки США.....	190

Тест 1		Тест 2		Тест 3		Тест 4		Тест 5						
А	В	А	Б	В	А	Б	В	А	Б					
10	Саудівська Аравія	431	10	Ефіопія	147	10	Нігерія	350	10	Індонезія	177	10	Сінгапур	454
Тест 6		Тест 7		Тест 8		Тест 9		Тест 10						
А	Б	В	А	Б	В	А	Б	В	А	Б	В	А	Б	В
1	Папуа Нова Гвінея	386	1	Парагвай	387	1	Сомалі	465	1	Сінгапур	454	1	Чилі	574
2	Парагвай	388	2	Сербія	477	2	США	469	2	Туркменістан	518	2	Швейцарія	577
3	Перу	392	3	США	454	3	Єгипет	474	3	Гана	526	3	Норвегія	368
4	Південно-Африканська республіка	397	4	Канада	218	4	Судан	474	4	Узбекистан	529	4	Об'єднані Арабські Емірати	372
5	Польща	401	5	Китай	454	5	Сурінам	476	5	США	470	5	Франція	555
6	Сальвадор	422	6	Нідерланди	454	6	Сьєрра-Леоне	479	6	Таїланд	488	6	Єгипет	151
7	Саудівська Аравія	430	7	Бразилія	65	7	Таїланд	487	7	Фінляндія	550	7	Зімбабве	165
8	Бразилія	64	8	Туреччина	514	8	Тайвань	491	8	Франція	555	8	Ізраїль	169
9	Мексика	321	9	Чилі	573	9	Танзанія	494	9	Чехія	569	9	Замбія	160
10	Сенегал	437	10	Ізраїль	169	10	Сінгапур	454	10	Туреччина	514	10	Сінгапур	454

Тест 11		Тест 12		Тест 13		Тест 14		Тест 15						
А	Б	В	А	Б	В	А	Б	В	А	Б	В	А	Б	В
1	Багами	34	1	Японія	594	1	Алжир, Італія	19	1	Джибутті	129	1	Індія	173
2	Австралія	8	2	Франція	555	2	Афганістан	31	2	Ізраїль	168	2	Малайзія	305
3	Швеція	582	3	Чилі	574	3	Чилі	573	3	Іспанія	194	3	Марокко	315
4	Шрі-Ланка	586	4	Швейцарія	578	4	Киргизстан	226	4	Кувейт	264	4	Мексика	321
5	Індія	173	5	Австралія	7	5	Китай	231	5	Лесото	274	5	Монако	330
6	Швейцарія	577	6	Афганістан	31	6	Кіпр	234	6	Ліберія	280	6	Науру	341
7	Франція	555	7	Казахстан	209	7	Колумбія	238	7	Ліван	282	7	Непал	344

7.4. Економічна політика США	200
Розділ 8. НАФТА — Північноамериканська зона вільної торгівлі	217
8.1. Передумови створення НАФТА	217
8.2. Особливості угоди про НАФТА	222
8.3. Інституційна структура НАФТА	225
8.4. Перспективи подальшого розвитку НАФТА	228
Розділ 9. Економіка Японії	232
9.1. Місце Японії у світовій економіці	232
9.2. Фактори і динаміка економічного розвитку Японії	240
9.3. Внутрішня економічна політика Японії	253
9.4. Зовнішньоекономічна політика Японії	264
9.5. Особливості ділової етики Японії	269
Розділ 10. Економіка Китайської Народної Республіки	274
10.1. Місце КНР у світовій економіці	274
10.2. Структура і динаміка розвитку економіки КНР	281
10.3. Внутрішня економічна політика КНР	287
10.4. Зовнішньоекономічна політика КНР	299
10.5. Особливості ділової етики Китаю	307
Розділ 11. Європейський Союз	310
11.1. Історія створення Європейського Союзу	310
11.2. Формування економічного та валютного союзу	314
11.3. Керівні органи Європейського Союзу	318
11.3.1. Європейська Рада	318
11.3.2. Європейська Комісія — Комісія Європейського Союзу	319
11.3.3. Рада Європейського Союзу	320
11.3.4. Європейський Парламент	321
11.3.5. Європейський Суд (Суд Європейських Співтовариств)	323
11.3.6. Економічний і соціальний комітет	323
11.3.7. Комітет регіонів	324
11.3.8. Рахункова палата	324
11.3.9. Європейський інвестиційний банк	325
11.4. Прийняття рішень та порядок вступу до Європейського Союзу	327
Розділ 12. Економіка країн, що розвиваються	340
12.1. Загальна характеристика та фактори економічного розвитку	340
12.2. Регіональні особливості країн, що розвиваються	343
12.2.1. Африка	345
12.2.2. Східна Азія і Тихоокеанський регіон	348

5. У якій маленькій європейській країні знаходяться офіційні штаб-квартири 800 міжнародних компаній та 50 банків?
6. У якій острівній країні впродовж десятиліть видобувалося щорічно до 600 тис. т фосфоритів, але нині всі запаси практично вичерпано?
7. У якій азійській країні є канатна дорога завдовжки 42 км?
8. У якій країні знаходиться затока Фонсека, де вилловлюють креветки?
9. Яка країна посідає перше місце у світі за виробництвом оливкової олії?
10. На яку країну наприкінці XX ст. припадало близько 40 % світової торгівлі скрапленим газом?

КЛЮЧІ ДО ТЕСТІВ “А”

Колонка А означає номер запитання кожного з тестів, колонка Б — країну, колонка В — номер сторінки в енциклопедичному довіднику І. І. Дахна “Країни світу”, на якій міститься інформація, що підтверджує правильну відповідь.

Тест 1		Тест 2		Тест 3		Тест 4			Тест 5		
А	Б	В	А	Б	В	А	Б	В	А	Б	В
1	Австрія	8	1	Австрія	8	1	Канада	218	1	Люксембург	290
2	Азербайджан	14	2	Бруней	67	2	Киргизстан	266	2	Малі	307
3	Ангола	22	3	Бурунді	71	3	Китай	231	3	Марокко	315
4	Андорра	24	4	Велика Британія	82	4	Колумбія	239	4	Канада	217
5	Афганістан	31	5	Венесуела	86	5	Ірландія	188	5	Комори	230
6	Болгарія	52	6	Суринам	477	6	Ісландія	190	6	Мексика	321
7	Болівія	56	7	Гана	113	7	Іспанія	194	7	Кот-д’Івуар	325
8	Бразилія	64	8	Індонезія	123	8	Італія	198	8	Люксембург	177
9	Сваїленд	433	9	Гренада	123	9	Малайзія	305	9	М’янма	335

12.2.3. Південна Азія.....	351
12.2.4. Західна Азія та Північна Африка.....	354
12.2.5. Латинська Америка та Карибський басейн.....	357
12.3. Найменш розвинені країни світу.....	360
Розділ 13. Економіка нових індустріальних країн	373
13.1. Характеристика та фактори економічного розвитку нових індустріальних країн.....	373
13.2. Регіональні особливості нових індустріальних країн Південно-Східної Азії.....	374
13.2.1. Азіатські “дракони”.....	381
13.2.2. Азіатські “тигри” (АСЕАН-4).....	390
13.3. Регіональні особливості нових індустріальних країн Латинської Америки.....	395
Розділ 14. Основні показники розвитку національної економіки	406
14.1. Валовий внутрішній продукт.....	406
14.2. Показники зовнішньоекономічної активності країни.....	413
14.3. Міжнародний рух капіталу.....	419
Додавки	424
Додаток 1. Джерела інформації про економіку країн світу.....	425
Додаток 2. Енергозобробленість деяких країн світу.....	432
Додаток 3. Країни світу.....	436
Література	452

Слід звернути увагу на Додаток 1 “Джерела інформації про економіку країн світу”. В інших книгах такого немає.

Як бачимо, у книжці застосовано груповий підхід до висвітлення економік країн світу. Окремо розглянуто економіки лише трьох країн — США, Японії та Китаю.

Відсутні контрольні запитання та тести. Рекомендуємо читачам скласти їх самостійно.

Масляк П. О. Країнознавство: Підручник. — К.: Знання, 2007. — 292 с.

Про економіку зарубіжних країн також можна дізнатися з підручників і навчальних посібників з країнознавства.

Для прикладу наведено зміст одного з таких підручників. Він складається з двох частин: у першій розкриваються теоретичні засади країнознавства, а у другій містяться характеристики країн світу.

Інформація про кожну країну подається за такою структурою:

- загальні відомості;

5. Яка країна забезпечує річний збір зерна понад 400 млн т?
6. У якій країні Середземномор'я наприкінці XX ст. було 17 тис. офшорних компаній?
7. Яка країна забезпечує від 50 % до 90 % світового видобутку смагдів?
8. У якій великій африканській країні води Атлантичного океану омивають лише 37 км її узбережжя?
9. Яка країна Латинської Америки є третім у світі виробником абаки?
10. У якій країні зосереджено 1/4 світового поголів'я великої рога-тої худоби?

Тест 14

1. У якій країні під рослинництво відведено лише 7 тис. га землі?
2. Яка невелика країна входить до десятка найбільших у світі про-давців зброї?
3. Яка країна є третім у світі виробником вин?
4. Яка країна посідає перше місце у світі за обсягами опріснення морської води?
5. Половина дорослого чоловічого населення якої країни працює у Південно-Африканській Республіці?
6. У якій африканській країні залізниця пристосовані лише для перевезення руди?
7. У якій країні долина Бекаа є основним районом рослинництва?
8. У якій країні здійснюється великий проект перекидання підзем-них вод з півдня країни до Середземноморського узбережжя?
9. Яка країна відома як світовий виробник фарфорових зубних протезів?
10. У якій країні Південної Америки 90 % виробництва електроенергії зосереджено на гідроелектростанціях?

Тест 15

1. Яка країна має потужну кінопромисловість і посідає перше місце у світі за річною кількістю створених фільмів?
2. Яка країна забезпечує 50 % світового виробництва пальмової олії?
3. Яка країна посідає перше місце з виготовлення консервів із сардин?
4. Яка країна є найбільшим у світі виробником грубого волокна з хенкеку?

4. Яка країна є третім у світі продуцентом чаю?
5. Яка країна випускає найбільше у світі бавовняних тканин?
6. Яка країна є третім у світі виробником високоточних верстатів?
7. У якій країні понад півсотні міст сполучені між собою швидкісними залізницями?
8. Яка країна посідає перше місце у світі за випуском шовкових тканин?
9. У якій країні щорічно на душу населення виготовляється 125 л вина?
10. Яка країна посідає друге місце у світі за виробництвом волокна хенкечу?

Тест 12

1. Яка країна світу виловлює найбільше морської риби та морепродуктів?
2. Яка країна в Європі за виробництвом молока посідає перше місце?
3. Яка країна є третім за обсягом продавцем вина на західноєвропейському ринку?
4. У якій країні є понад 700 км гірських підвісних доріг?
5. У якій країні запаси підземних вод знаходяться на 40 % її території?
6. У якій азійській країні довжина залізниць складає лише 10 км?
7. У якій країні упродовж 1954–1960 рр. відбувалася великомасштабна кампанія освоєння цілинних земель?
8. У якій країні найгустіша в світі мережа залізниць і автошляхів?
9. Яка країна посідає третє місце у світі за видобуванням алмазів?
10. Яка країна є найбільшим у світі продуцентом високоякісного графіту?

Тест 13

1. Які країни спільно проклали перший транссередземноморський газопровід?
2. Яка країна наприкінці XX ст. лідирувала у світі у виробництві героїну?
3. Яка країна є найбільшим у світі виробником природної селітри?
4. Яка країна колишнього СРСР відома як нелегальний виробник чуйських конопель та опійного маку?

- географічне положення;
- історія виникнення та розвитку;
- державний устрій та форма правління;
- природні умови та ресурси;
- населення;
- господарство.

Після кожної країни міститься кілька запитань та завдань. Після кожного розділу — тестовий контроль. Тести побудовано за принципом множинності. Тобто наведено кілька варіантів відповіді на запитання і з-поміж них слід вибрати одну. На жаль, у книзі немає ключів до тестів, що унеможливило читачеві самооцінку.

Отже, далі подаємо зміст зазначеної книги.

Зміст

Вступ.....	9
Частина I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КРАЇНОЗНАВСТВА	13
Розділ 1. Країнознавство як наука	13
1.1. Об'єкт і предмет країнознавства.....	13
1.2. Теорії та концепції держав.....	17
1.3. Закономірності й принципи країнознавства.....	25
Висновки.....	30
Тестовий контроль.....	31
Розділ 2. Політична карта світу	33
2.1. Держава і країна. Форми їх правління та адміністративно-територіального устрою.....	34
2.2. Етапи формування політичної карти світу. Типи країн.....	41
2.3. Міжнародні організації. Геополітика та геостратегія.....	50
Висновки.....	59
Тестовий контроль.....	60
Розділ 3. Просторово-територіальна організація держав світу	65
3.1. Географічне положення держави.....	65
3.2. Територія держави.....	70
3.3. Кордони держави та їхні функції.....	75
3.4. Внутрішній поділ країн.....	80
Висновки.....	84
Тестовий контроль.....	85
Розділ 4. Регіональний поділ світу	89
4.1. Загальні засади районування світу.....	90
4.2. Регіони світу.....	96
4.2.1. Країни Європи.....	96

4.2.2. Країни Євразії.....	97
4.2.3. Країни Азії.....	99
4.2.4. Країни Африки.....	100
4.2.5. Країни Америки.....	101
4.2.6. Країни Австралії та Океанії.....	102
Висновки.....	103
Тестовий контроль.....	104
Частина II. ХАРАКТЕРИСТИКА КЛЮЧОВИХ КРАЇН	
РЕГІОНІВ І СУБРЕГІОНІВ СВІТУ	
Розділ 5. Країни Європи	109
5.1. Країни Західної Європи.....	109
5.1.1. Німеччина.....	109
5.1.2. Франція.....	113
5.1.3. Велика Британія.....	117
5.1.4. Італія.....	121
5.2. Країни Центральної Європи.....	127
5.2.1. Польща.....	127
5.3. Країни Східної Європи.....	132
5.3.1. Україна.....	132
5.4. Країни Євразії.....	139
5.4.1. Росія.....	139
5.4.2. Казахстан.....	145
5.4.3. Туреччина.....	149
Висновки.....	154
Тестовий контроль.....	154
Розділ 6. Країни Азії	157
6.1. Країни Закавказзя.....	157
6.1.1. Грузія.....	157
6.1.2. Країни Центральної Азії.....	162
6.2.1. Узбекистан.....	162
6.3. Країни Південно-Західної Азії.....	167
6.3.1. Іран.....	167
6.4. Країни Південної Азії.....	172
6.4.1. Індія.....	172
6.5. Країни Східної Азії.....	178
6.5.1. Китай.....	178
6.2. Японія.....	183
6.6. Країни Південно-Східної Азії.....	190
6.6.1. Індонезія.....	190
Висновки.....	195

Тест 9

1. У якій країні не вистачає своєї питної води і вона імпортує її із сусідніх?
2. Дині якої країни вважаються найсолонішими у світі?
3. Яка країна є другим в Африці виробником кави?
4. Яка країна є третім у світі виробником бавовни?
5. Яка країна забезпечує 40 % світового збору сої?
6. Яка країна за збором натурального каучуку посідає третє місце у світі?
7. Яка країна є найбільшим у світі виробником криголамів?
8. Яка країна в Європі за виробництвом м'яса посідає друге місце?
9. Яка країна за випуском шкіряного взуття на душу населення посідає перше місце у світі?
10. Яка країна є третім у світі виробником оливкової олії?

Тест 10

1. На яку країну припадає 75 % світового випуску йоду?
2. У якій європейській країні 2/3 виробництва електроенергії забезпечують гідроелектростанції, а решту – атомні?
3. Яка країна відмовлялася прийняти промисел китів?
4. Де знаходиться найбільший у світі сухий док?
5. Яка країна збирає найбільше у світі устриць?
6. У якій країні споруджено Асуанську греблю?
7. У якій африканській країні білі фермери на початку ХХІ ст. забезпечували 80 % товарної продукції сільського господарства?
8. Яка країна вважається світовим лідером у виробництві безпілотних літальних апаратів?
9. У якій країні на мідну сировину та метали припадає 90 % експортних надходжень?
10. Яка країна є другим у світі виробником пересувного свердловинного устаткування для видобутку нафти на морському шельфі?

Тест 11

1. Яка країна є кораловим архіпелагом з 700 островів і 2400 рифів, який простягнувся ланцюгом на 1800 км?
2. Яка країна є найбільшим у світі експортером залізної руди, алюмінію та телятини?
3. Яка країна посідає перше місце у світі за виробництвом кулькових і роликівих підшипників?

5. У якій країні видобувають щорічно близько 2 млн т сірки?
6. Яка країна є найбільшим виробником живиці бальзамового дерева?
7. Яка країна є найбільшим у світі видобувачем нафти?
8. Яка країна є другим у світі експортером какао?
9. Яка країна є четвертим у світі видобувачем нафти?
10. У якій країні арахіс є основною сільськогосподарською культурою?

Тест 7

1. Яка країна посідає перше місце у світі за виробництвом тунгвої олії?
2. Яка країна в Європі є найбільшим виробником слив?
3. У якій країні знаходиться місто, що є найбільшим у світі центром нафтопереробки?
4. Яка країна світу виробляє щороку близько 10 млн т паперу?
5. Де знаходиться найбільший в світі морський контейнерний порт?
6. Де в Європі знаходиться найбільший центр нафтопереробки?
7. У якій країні рікою океанічні судна досягають внутрішніх районів континенту за 3700 км від її гирла?
8. Яка країна є найбільшим у світі продуцентом фундука?
9. Яка країна є другим у світі виробником міді?
10. У якій країні існують мошавіми?

Тест 8

1. Яка країна забезпечує 2/3 світового збору ароматичних смол (ладану, мирру, камеді)?
2. У якій країні діє понад 100 реакторів АЕС?
3. Яка африканська країна є найбільшим виробником бавовнику?
4. Яка африканська країна є другим за обсягом виробником бавовнику?
5. У якій країні видобування бокситів є основою її економіки?
6. У якій країні на початку ХХІ ст. 90 % ювелірних алмазів експортувалися контрабандним способом?
7. Яка країна є другим у світі постачальником вольфраму?
8. Яка країна є найбільшим світовим виробником камфори?
9. Яка країна є найбільшим світовим виробником гвоздики?
10. Де знаходиться другий у світі за обсягом порт з обробки морських контейнерів?

Тестовий контроль.....	196
Розділ 7. Країни Америки	199
7.1. Країни Північної Америки.....	199
7.1.1. Сполучені Штати Америки.....	199
7.1.2. Канада.....	206
7.1.3. Мексика.....	210
7.2. Країни Центральної Америки.....	216
7.2.1. Куба.....	216
7.3. Країни Південної Америки.....	221
7.3.1. Бразилія.....	221
7.8.2. Аргентина.....	225
Висновки.....	230
Тестовий контроль.....	230
Розділ 8. Країни Африки	233
8.1. Країни Північної Африки.....	233
8.1.1. Єгипет.....	233
8.2. Країни Західної Африки.....	238
8.2.1. Нігерія.....	238
8.3. Країни Центральної Африки.....	243
8.3.1. Демократична Республіка Конго.....	243
8.4. Країни Східної Африки.....	248
8.4.1. Кенія.....	248
8.5. Країни Південної Африки.....	253
8.5.1. Південно-Африканська Республіка.....	253
Висновки.....	257
Тестовий контроль.....	258
Розділ 9. Країни Австралії та Океанії	261
9.1. Австралія.....	261
9.2. Океанія.....	266
9.2.1. Маршаллові Острови.....	266
Висновки.....	268
Тестовий контроль.....	269
Словник основних термінів і понять	271
Теми семінарських занять	279
Список літератури	284
Карта світу.....	286
Карта країн Європи.....	288
Карта країн Азії.....	289
Карта країн Африки.....	290
Карта країн Америки.....	291
Карта країн Австралії та Океанії.....	292

Слід звернути увагу на те, що тестовий контроль передбачено після кожного розділу. Є словник основних термінів і понять. Запропоновано теми семінарських занять. Міститься картографічний матеріал.

3. Перелік довідкової літератури про країни світу (порядок — хронологічний)

Краткая географическая энциклопедия / Гл. ред. А. А. Григорьев. — М.: Гос. науч. из-во "Советская энциклопедия", 1960—1966. — Т. 1, 1960. — 563 с.; Т. 2, 1961. — 592 с.; Т. 3, 1962. — 580 с.; Т. 4, 1964. — 448 с.; Т. 5, 1966. — 544 с.

Советский Союз: Географическое описание в 22 т. — М.: Мысль, 1966—1971.

Российская Федерация:

1. Европейский Север. — 1971. — 565 с. Отв. ред. С. В. Колесник, А. В. Даринский;
2. Центральная Россия. — 1970. — 907 с. Отв. ред. Г. М. Лаппо, Б. С. Хорев, Ф. Н. Мильков;
3. Европейский Юго-Восток. — 1968. — 795 с. Отв. ред. К. В. Долгополов, С. А. Водозов;
4. Урал. — 1968. — 406 с. Отв. ред. Н. В. Комар,
5. Западная Сибирь. — 1971. — 429 с. Отв. ред. М. Н. Помус;
6. Восточная Сибирь. — 1969. — 493 с. Отв. ред. В. В. Покшишевский, В. П. Воробьев;
7. Дальний Восток. — 1971. — 397 с. Отв. ред. А. Б. Марголин;
8. Украина. Общий обзор. — 1969. — 309 с. Отв. ред. А. М. Маринич;
9. Украина. Районы. — 1969. — 357 с. Отв. ред. Н. А. Кутукало, А. М. Маринич;
10. Белоруссия. — 1967. — 309 с. Отв. ред. К. Н. Лукашев;
11. Узбекистан. — 1967. — 318 с. Отв. ред. Л. Н. Бабушкин;
12. Казахстан. — 1970. — 408 с. Отв. ред. Н. Н. Пальтов;
13. Грузия. — 1967. — 318 с. Отв. ред. Ф. Ф. Давитая;
14. Азербайджан. — 1971. — 317 с. Отв. ред. Г. А. Алиев;
15. Литва. — 1967. — 286 с. Отв. ред. К. К. Белокас;
16. Молдавия. — 1970. — 253 с. Отв. ред. Я. С. Гросул, М. М. Радул;
17. Латвия. — 1968. — 338 с. Отв. ред. М. И. Ростовцев;
18. Киргизия. — 1970. — 286 с. Отв. ред. К. О. Оторбаев, С. Н. Рязанцев;
19. Таджикистан. — 1968. — 239 с. Отв. ред. Д. А. Чумичев;

Тест 4

1. Яка країна є другим у світі експортером пшениці?
2. У якій країні пасовища для овець складають 85 % її сільськогосподарських угідь?
3. У якій країні зосереджено 40 % світового поголів'я свиней?
4. Яка країна є другим у світі продуцентом кави?
5. Яка країна є найбільшим виробником ефіроолійної культури іланг-іланг?
6. У якій країні провінція Катанга вважається коморю її природних багатств?
7. Яка країна є першим у світі продуцентом какао і третім — кави?
8. У якій країні сталь забезпечує 2/3 експортних надходжень?
9. Яка країна є найбільшим експортером ванілі?
10. Яка країна за виробництвом пальмової олії посідає друге місце у світі?

Тест 5

1. У якій країні останню домну загасили 1997 р. і нині всю сталь виплавляють в електродугових печах?
2. У якій західно африканській країні найбільше свійських тварин?
3. Яка країна є другим у світі продуцентом фосфоритів?
4. Яка країна є найбільшим у світі виробником цинку, нікелю, срібла, азбесту, алюмінію?
5. Яка країна видобуває найбільше у світі вугілля та виробляє цементу?
6. Яка країна посідає перше місце у світі за видобутком графіту?
7. У якій країні знаходиться ГЕС "Кабора - Басса"?
8. Яка країна за збором натурального каучуку посідає перше місце у світі?
9. Яка країна посідає друге місце у світі за виробництвом героїну?
10. У якій азійській країні знаходиться найбільший центр нафтопереробки?

Тест 6

1. У якій країні знаходиться один з найбільших у світі кар'єрів, де мідну руду добувають відкритим способом?
2. У якій країні є найбільший у світі гідроенергетичний комплекс?
3. Яка країна найбільше вилловлює анчоусів?
4. Яка країна забезпечує 20 % світового видобутку золота?

9. Яка африканська країна посідає четверте місце у світі за видобутком азбесту?
10. У якій країні нафта, нафтопродукти та скрапленний газ забезпечують 99 % її експортних надходжень?

Тест 2

1. У якій країні настриг вовни овець перевищує щорічно 1 млн т?
2. У якій країні знаходиться місто Серія, в якому розміщується один з найбільших у світі заводів з виробництва скрапленого природного газу?
3. У якій країні, що знаходиться на вододілі рік Конго і Ніл, немає залізниць?
4. У якій країні Західної Європи видобуток нафти в останній чверті XX ст. сягав 90 млн т?
5. У якій країні Південної Америки нафтодобувна промисловість є основою її економіки?
6. У якій країні боксити, глиноземи та алюміній забезпечують понад 80 % експортних надходжень?
7. У якій країні какао забезпечує 2/3 експортних надходжень?
8. Яка країна є найбільшим виробником мускатного горіха?
9. Яка країна є другим у світі виробником мускатного горіха?
10. У якій країні кáva забезпечує 70 % валютних надходжень?

Тест 3

1. У якій країні поголів'я овець є найбільшим у світі?
2. Яка країна є найбільшим у світі постачальником на світовий ринок кори хінного дерева?
3. Яка країна наприкінці XX ст. була найбільшим у світі виробником фініків?
4. У якій великій країні нафта і нафтопродукти забезпечують 95 % вартості її експорту?
5. Яка країна посідає перше місце в Європі за кількістю худоби на душу населення?
6. Яка країна за вилівом риби посідає у світі восьме місце, а у розрахунку на душу населення — перше?
7. Яка країна за площею зрошувальних земель посідає перше місце у світі?
8. Яка країна щорічно виробляє 70 млн гектолітрів вина?
9. Яка країна забезпечує 20 % світового виробництва натурально-го каучуку?
10. Яка країна є найбільшим у світі постачальником колумбіву?

20. Армения. — 1966. — 343 с. Отв. ред. А. Б. Багдасарян;
  21. Туркменистан. — 1969. — 277 с. Отв. ред. В. Н. Кунин;
  22. Эстония. — 1967. — 254 с. Отв. ред. М. Г. Ростовцев.
- Страны и народы: Науч.-попул. геогр.-этногр. изд.* — В 20 т. — М.: Мысль, 1978–1985.

Страны мира: Краткий полит.-эконом. справочник. — М.: Изд-во полит. лит., 1987. — 510 с. Тираж — 300 000 экз.

Географический энциклопедический словарь: Географические названия. — М.: Сов. энцикл., 1989. — 592 с.

Географічна енциклопедія України. — У 3 т. / Відп. ред. О. М. Маринич. — К.: Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1989–1993.

Масляк П. О., Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. — К.: Лібра, 1996. — 397 с.

Выезжающему за границу: Справочник / Под общ. ред. В. А. Шамова, А. И. Мячина — М.: Вече, 1997. — 592. Тираж — 15000 экз.

The Cambridge Factfinder. Third edition. Edited by David Crustal. — Cambridge University Press, 1998. — 892 p. (на с. 203–363 лақонічні довідки про країни світу: поясний час, площа, чисельність населення, статус, столиця, мови, етнічні групи, релігія, фізико-географічні риси, клімат, валюта, економіка, ВВП, історія, глава держави, глава уряду).
OxfordPaperbackEncyclopedia. Oxford, New York: Oxford University Press, 1998. — 1496 (містить стислі довідки про країни світу за рубриками: фізична географія, економіка, історія).

Весь мир: Энцикл. справочник. — Минск: Литература, 1998. — 656 с. Доп. тираж — 28000 экз.

Страны и народы мира: Энцикл. справочник / Состав. В. Б. Галин, В. В. Люсиченко. — Ростов н/Д: Феникс, 1998. — 608 с. Тираж — 10000 экз.

Юрківський В. М. Країни світу: Довідник. — К.: Либідь, 1999. — 368 с.

Страны мира: Справочник / Под общ. ред. И. С. Иванова. — М.: Республика, 1999. — 512 с. Тираж — 15000 экз.

Истомин В. И., Лагутенко Б. Г. Страны мира: справочник туроператора и туриста. — М.: Совет. спорт, 2000. — 224 с. Тираж — 2000 экз.

Все про світ: Країни, Прапори, Герби: Енцикл. довід./ Відп. за вип. М. Ілляш. — К.: Школа, 2001. — 622 с. Наклад — 5000 пр.

Автомобільна Європа: Довідник автомобільного туриста / Авт. проекту А. Апоян. — Л.: ТОВ "ВМ", 2001. — 228 с.

Денисенко А., Грабар С. Мандрівка країнами Європейського Союзу. — К.: Планета, 2001. — 32 с. Наклад — 3000 пр.

Малая енциклопедія стран / Н. Г. Сиротенко, В. А. Менделев. — 2-е изд., перераб. — М.: ООО "Изд-во АСТ"; Харьков: ООО "Торсинг", 2001. — 720 с. Тираж — 5100 экз.

Страны. Народы. Цивилизации / Глав. ред. М. Д. Аксенова. — М.: Аванта, 2002. — 704 с.

Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. — Л.: ЛНУ, 2002. — 587 с.

XX век. Явления века. Страны. Люди. Краткая истор. энцикл. — В 2 т. — М.: Наука, 2002.

Дахно І. І. Країни світу: Енцикл. довідник. — К.: МАПА, 2004. — 608 с.

Юридична енциклопедія. — Т. 1–6 / Голов. ред. кол. Ю. С. Шемшученко. — К.: Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 1998–2004. (Містить довідки про держави, державоподібні утворення та інші адміністративно-територіальні одиниці.)

Страны мира. — М.: ОЛМА-ПРЕСС; ОАО ПФ "Красный протетарий", 2004. — 608 с. Тираж — 5000 экз.

Энциклопедия стран мира / Гл. ред. Н. А. Симония. — М.: Экономика, 2004. — 1319 с. Тираж — 5000 экз.

Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. — Л.: Літа-прес, 2005. — 819 с.

Страны мира: Справоч. для эрудитов и путешественников. — Харьков; Кн. клуб "Клуб семейного досуга", 2005. — 384 с. Тираж — 10000 экз.

Страны и регионы мира: Эконом.-полит. справочник / Под ред. А. С. Булатова. — М.: Велби; Проспект, 2005. — 239 с.

Страны и регионы мира: Статистический справочник Всемирного банка / Ред. А. В. Бондаренко. — М.: Весь мир, 2005. — 239 с.

Страны мира: Включая флаги 220 стран: Современный справочник / Т. В. Горячкина, И. Г. Ярич (сост.). — М.: Дом славянской кн., 2005. — 607 с.

Страны мира: Полный универсальный информационный справочник / В. П. Бутромеев и др. — М.: Олма-Пресс; Красный пролетарий, 2005. — 607 с.

Страны 2006: Справочник / Под общ. ред. С. В. Лаврова. — М.: Республика, 2006. — 595 с.

Страны мира: Информацион.-аналит. справочник ЦРУ: Пер. с англ. — Екатеринбург: У-ФАКТОРИЯ, 2006. — 672 с.

Дахно І. І., Тимощев С. М. Країни світу: Довідник. — К.: МАПА, 2007. — 608 с.

Дахно І. І. Історія країн світу: Довідник. — К.: ЦУЛ, 2007. — 816 с.

Страны мира от А до Я. Новый информационный справочник / Сост. С. А. Романцева. — Х.: Кн. клуб "Клуб семейного досуга", 2007. — 352.

Країни світу. Енцикл. довідник / Уклад. Н. О. Чумасенова. — Х.: ВД "Школа", 2008. — 584 с.

Рекомендуємо читачам цей перелік поповновати з плином часу. Якщо буде можливість, то ввійти в контакт з автором цієї брошури. Телефон у Києві — 494-47-32, додатково 14-87.

ТЕСТИ дисципліни

“ЕКОНОМІКА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

Тести “А”

Складені доктором економічних наук, професором І. І. Дахном за його енциклопедичним довідником “Країни світу”, що публікувався у кийському видавництві “МАПА”.

Тест 1

1. У якій великій країні 2/3 її площі припадають на сільськогосподарські угіддя, але розорано лише 6 % її території?
2. У якій країні річка Кура використовується для внутрішнього судноплавства?
3. У якій країні нафтопромисли знаходяться на шельфі анклаву Кабінда?
4. Яку європейську країну, чисельність населення якої становить 70 тис. чол., щороку відвідує 10 млн іноземних туристів?
5. Яка країна наприкінці ХХ ст. була найбільшим у світі виробником опіуму?
6. У якій країні була побудована атомна електростанція “Козлодуй”?
7. Яка країна забезпечує ніни 1/5 світового виробництва олова?
8. У якій латиноамериканській країні проживає 300 тис. українців?